

NVAO

VERTROUWEN IN KWALITEIT

ACCREDITATIEBESLUIT

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de opleiding
**EDUCATIEF GRADUAAT IN HET SECUNDAIR
ONDERWIJS**

(GRADUAAT)

aangeboden door

Hogeschool Gent

De opleiding biedt op internationaal aanvaarde wijze de kwaliteit om de graad van gegraduateerde aan te bieden

Het betreft een opleiding van 90 studiepunten aangeboden te Gent zonder afstudeerrichtingen.

De NVAO komt tot dit besluit op basis van het oordeel voldoende van de commissie van deskundigen ingesteld door de NVAO. Het beoordelingsrapport opgesteld door deze commissie maakt integraal deel uit van dit besluit.

De NVAO neemt dit besluit met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder II.170/13, en op basis van het door de commissie van deskundigen gevoerde onderzoek, opgenomen in het beoordelingsrapport.

De accreditatie geldt van 1 oktober 2024 tot en met 30 september 2030.

Den Haag, 5 juni 2024

Carine Steverlynck, bestuurder

EDUCATIEVE GRADUAATSOPLEIDING IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

HOGENT

ACCREDITATIE OP MAAT VAN DE EIGEN REGIE • BEOORDELINGSRAPPORT

25 APRIL 2024

ELS TANGHE (VOORZITTER) • SUZANNE PINKSTER-SCHALKEN, KURT LECOMPTE, FREIJA
DAEMS (COMMISSIELEDEN) •
MARIANNE VAN DER WEIDEN (SECRETARIS) • MIKE SLANGEN (PROCESCOÖRDINATOR)

Inhoud

1	Abstract.....	5
2	Rapportage van het onderzoek van de commissie	6
3	Oordeel	21
	Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding.....	22
	Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten	23
	Bijlage 3: Samenstelling van de commissie.....	24
	Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding.....	25
	Bijlage 5: Verantwoording.....	26
	Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal	27

1 Abstract

De commissie komt tot een positief oordeel over de educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs van HOGENT. Uit het zelfevaluatie-rapport en de gesprekken tijdens het bezoek blijkt dat het gaat om een studentgerichte opleiding die studenten opleidt tot leerkrachten die vanuit een sterke beroepshouding op inspirerende wijze les kunnen geven. Een groot deel van de opleiding vindt plaats in de praktijk van het werkveld, op stagescholen. De opleiding heeft regelmatig contact met het werkveld en bereidt stagementoren goed voor op wat van hen bij de begeleiding van stagiairs wordt verwacht.

De opleiding is kleinschalig en biedt een veilig leerklimaat. Het enthousiaste en gedreven team van de lerarenopleiders en de aandacht voor de individuele student zijn sterke punten. Studenten kunnen met vragen en problemen steeds terecht bij de lerarenopleiders. Studenten kunnen de intensiteit van hun studietraject aanpassen als dat beter bij hun situatie past. Door deze aanpak is de opleiding haalbaar voor vrijwel alle studenten, ook voor degenen die studie combineren met werk en gezin. De commissie concludeert dat de educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs een kwaliteitsvolle opleiding is.

De commissie doet vijf aanbevelingen die de kwaliteit van de opleiding nog kunnen verhogen:

1. Werk meer planmatig en doelgericht in plaats van de huidige organische werkwijze, met behoud van de authenticiteit en zonder een te procedurele aanpak;
2. Versterk de inhoudelijke invulling van de vakdidactiek door de gastlectoren actiever te betrekken bij de vakdidactische onderdelen en meer gebruik te maken van de authentieke leeromgeving die zij kunnen bieden;
3. Bied studenten al vanaf het begin van de opleiding de gelegenheid kennis te maken met de praktijk;
4. Betrek de alumni op een meer gestructureerde wijze;
5. Expliciteer en concretiseer de abstracte termen en concepten die gebruikt worden, zodat lerarenopleiders, studenten en werkveld er hetzelfde onder verstaan.

2 Rapportage van het onderzoek van de commissie

Vooroverleg en eerste indrukken

De commissie heeft tijdens een vooroverleg op 28 maart 2024, aan de vooravond van het visitatiebezoek, haar eerste indrukken van de educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs van HOGENT besproken. Deze eerste indrukken zijn gebaseerd op het zelfevaluatie rapport en de daarbij horende bijlagen. De commissie vindt dat het een compleet en goed verzorgd dossier is, al mist ze op een aantal punten concreetisering. Sterke punten die uit het zelfevaluatie rapport naar voren komen zijn de aandacht voor specifieke doelgroepen en de ondersteuning en flexibiliteit die de opleiding biedt. Het onderwijsprogramma heeft een duidelijke structuur, met heldere foci, authentieke opdrachten en inbreng van praktijkexpertise. De opleiding zet sterk in op de specifieke didactiek van praktijkvakken en heeft veel aandacht voor de taalcompetenties van studenten. Er is een brede variatie aan evaluatievormen om de voortgang van studenten te evalueren. De studiebegeleiding en de hoge doorstroom zijn sterke punten. In het bezoek wil de commissie nader ingaan op de samenhang tussen de algemene en vakdidactiek en op de vraag hoe studenten voorbereid worden om zowel theorie als praktijk te kunnen geven. Andere thema's zijn de faciliteiten voor de vakdidactische onderdelen, de begeleiding bij stages en de vraag hoe de studenten en alumni hun stem hebben kunnen laten horen bij de zelfevaluatie. Tot slot wil de commissie in de gesprekken tijdens het bezoek een concreter beeld krijgen van wat ze in de schriftelijke documentatie heeft gelezen.

Gesprek met management

Na een korte introductie vraagt de commissie waarom de opleiding heeft gekozen voor een extra opleidingsspecifiek leerresultaat (OLR) en wat die concreet inhoudt. De gesprekspartners lichten toe dat ze de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) volledig onderschrijven, maar een extra accent willen leggen op de beroepshouding van de leerkracht. Een sterke leerkracht wil blijven professionaliseren en kan goed in teams werken en met mensen omgaan. Attitudes en de gewenste groeimentaliteit komen in de vakken regelmatig aan de orde. De opleiding stelt met genoegen vast dat deze grondhouding herkenbaar is voor het werkveld en (bijna-)afgestudeerden, zoals blijkt uit focusgesprekken en werkveldcontacten.

In de zelfevaluatie legt de opleiding veel nadruk op feedback. De commissie is benieuwd naar de concrete invulling hiervan en wat wordt bedoeld met de feedbackgeletterdheid van de studenten. De opleiding legt uit dat ze gekozen heeft voor het leerprincipe van leren uit feedback. Graduaatstudenten hebben in het algemeen veel behoefte aan structuur en begeleiding. De opleiding wil een veilige en stimulerende leeromgeving bieden met vooral bij aanvang gestructureerde kaders bij opdrachten en regelmatig feedback, zodat studenten kunnen toegroeien naar zelfregulering. Lerarenopleiders geven feedback aan de hand van attitudeschalen en duidelijk omschreven rubrics, zodat alle opleiders dezelfde criteria hanteren. Een belangrijk onderdeel is de taalvaardigheid, met een taalscreening aan het begin van de opleiding en remediëring in de daaropvolgende opleidingsonderdelen (olods). Op die manier krijgen studenten taalontwikkeland onderwijs en worden ze in staat gesteld ook zelf taalontwikkeland les te geven. Desgevraagd laten de gesprekspartners de commissie weten dat alle opleiders mee zijn in de feedbackcultuur en het taalbeleid. Het team van lerarenopleiders is klein (acht personen) en alle lerarenopleiders zijn lid van de curriculumcommissie die tweewekelijks bij elkaar komt. Daardoor is elke opleider betrokken bij wat ontwikkeld wordt.

De commissie vraagt naar de relatie tussen de graduaatsopleiding en de verkorte educatieve bacheloropleiding. Het blijkt te gaan om afzonderlijke opleidingen: de studenten krijgen altijd apart les in hun eigen opleiding, zodat opdrachten en casussen gericht kunnen worden aangeboden. Enkele lerarenopleiders werken in beide opleidingen, maar in het team ligt het accent op de graduaatsopleiding.

Een andere vraag van de commissie betreft de betrokkenheid van studenten bij de zelfevaluatie en in de curriculumcommissie. Er zitten vier studentenvertegenwoordigers in de curriculumcommissie, maar die kunnen niet altijd aanwezig zijn omdat het vaak werkende studenten betreft. In een online bevraging naar mogelijke andere manieren hebben de studenten aangegeven dat ze liever zien dat vragen aan alle studenten gesteld worden. De gesprekspartners voegen toe dat studenten via de olod-monitoring feedback kunnen geven over de werkvormen, het leermateriaal, en de begeleiding. Dat is algemeen beleid van HOGENT. Het is de commissie niet duidelijk wat bij de monitoring van de kwaliteit van het programma wordt bedoeld met de methodiek van de paarsgewijze vergelijking. Uit de toelichting wordt helder dat studenten in de studietijdmetingen wordt gevraagd aan te geven aan welk van twee olods ze het meeste tijd hebben besteed. Aan de hand van deze relatieve studietijdmeting monitort de opleiding of de studie-inspanning overeenkomt met het aantal studiepunten. Naar aanleiding van de uitkomsten kan aanvullend onderzoek worden uitgevoerd, zoals een paar jaar geleden. Toen is met inzet van een druktebarometer nagegaan of de deadlines voldoende op elkaar waren afgestemd en is besloten meer met deeltaken te werken om de studiedruk te verlichten. Omdat de resultaten van olod-bevragingen niet altijd representatief zijn organiseert de opleiding ook focusgroepen om feedback te verzamelen. Daarnaast komt er veel feedback uit rechtstreekse contacten met studenten.

De commissie is benieuwd naar de onderwijservaringen van de lerarenopleiders zelf en verneemt dat de meesten zelf hebben les gegeven in het secundair onderwijs, sommigen ook in het buitengewoon secundair onderwijs. Het opleidingsmanagement is zich ervan bewust dat die ervaring niet altijd meer voldoende actueel is. Daarom ondertekent ze de engagementsverklaring van het ministerie van Onderwijs, de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) om de lerarenopleidingen te versterken. Een van de prioriteiten is dat lerarenopleidingen voldoende voeling moeten hebben met het werkveld. In dat kader zullen tien collega's uit het departement voor 20% van hun opdracht een jaar lang terugkeren naar het onderwijsveld, bijvoorbeeld een half jaar in de zachte sector en een half jaar in de harde sector. Ze zullen hun ervaringen inbrengen in hun team. Als de middelen beschikbaar blijven zal dit uitgebreid worden naar alle collega's.

Het team van lerarenopleiders biedt geen expertise in alle vakdidactieken. Hiervoor doet de opleiding een beroep op gastlectoren bij wie studenten ook stage kunnen lopen. Het betreft een redelijk vaste groep, deels met oud-studenten. Gastlectoren werken samen met ervaren didactici en de stages worden begeleid door lerarenopleiders van de opleiding. Om te zorgen dat de gastlectoren de onderwijsprincipes van de opleiding kennen en volgen krijgen zij als kader de opleidingsvisie mee op leerplannen, didactische werkvormen en evaluatie. Daarbinnen wil de opleiding wel ruimte geven aan de eigenheid van elke gastlector.

De commissie vraagt wat praktijkonderzoek in een graduaatsopleiding inhoudt en krijgt als antwoord dat het er vooral om gaat dat studenten een onderzoekende houding ontwikkelen door kritisch bronnen te zoeken en zichzelf vragen te blijven stellen. In het olod Praktijkonderzoek onderzoeken de studenten een probleem dat ze in de (eigen) onderwijspraktijk (kunnen) tegenkomen. Dit kan om eenvoudige vragen gaan. Het doel is dat ze later in het werkveld niet meteen op een probleem springen, maar eerst kijken naar wat het probleem is en in de literatuur zoeken wat erover te vinden is. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten kritisch leren nadenken en hun blik verruimen. Daarom biedt ze meerdere perspectieven en denkkaders aan, wat belangrijk is in het kader van diversiteit en een duurzame beroepshouding. De opleiding benadrukt dit ook in het extra opleidings specifieke leerresultaat.

In het olod Praktijkonderzoek moeten studenten ook rapporteren. Terugkomend op het taalbeleid vraagt de commissie in meer detail naar de aanpak. Studenten moeten zich schriftelijk en mondeling goed kunnen uitdrukken en bijvoorbeeld een lesvoorbereiding of lesmateriaal kunnen uitschrijven. Dat is de vraag uit het werkveld. De opleiding ondersteunt de studenten daarbij naar behoefte. Zoals gezegd is er een specifiek olod Taalvaardigheid. In daaropvolgende olods worden studenten bij ingeleverde werkstukken op hun taalgebruik

beoordeeld aan de hand van rubrics. De opleiding wil een juiste taalattitude meegeven. Studenten die een verslag inleveren met veel taalfouten verliezen daarvoor punten. Het effect daarvan is dat studenten hun tekst nog eens controleren voordat ze het inleveren.

De opleiding heeft nog niet veel alumni, maar het management streeft er wel naar hen structureel bij de opleiding te betrekken. Er is een besloten Facebook-groep voor alumni gestart en soms worden alumni uitgenodigd als er een gastspreker is. Op individueel niveau benaderen lerarenopleiders alumni voor specifieke input. Men zoekt nog naar een meer systematische benadering en denkt er bijvoorbeeld aan alumni deel uit te laten maken van de werkveldcommissie, hen standaard uit te nodigen voor netwerkevents en hen als ambassadeurs van de opleiding te profileren.

Een praktische vraag betreft hoe de opleiding de strikte volgtijdelijkheid van olods hanteert. De commissie krijgt toegelicht dat dit vooral de didactische vakken betreft. Studenten dienen op dit vlak voldoende voorbereid te zijn voordat ze aan de eerste stage beginnen. De andere olods kunnen studenten in een meer vrije volgorde opnemen, passend bij het traject dat ze hebben uitgestippeld.

De commissie vraagt wat de opleiding bedoelt als ze spreekt over gecombineerd onderwijs. De gesprekspartners verduidelijken dat het om een combinatie van contactmomenten en afstandsleren gaat. Het uitgangspunt is dat leren lesgeven en het ontwikkelen van een duurzame beroepshouding alleen in verbondenheid mogelijk is, niet op afstand. Online onderwijs wordt meestal ingezet voor ongeveer 25% en nooit meer dan 50%, vaak als voorbereiding ('flipping the classroom'). Online contactmogelijkheden zijn ook efficiënt om feedback te geven aan studenten die niet op de campus zijn.

Wat betreft de beoordeling van studenten streeft de opleiding naar een rechtvaardige evaluatie met evaluatievormen die valide, betrouwbaar en transparant zijn. Om de validiteit te bewaken wordt steeds per vak bekeken of de opdrachten aansluiten bij wat de doelstellingen zijn en of dat helder in de studiefiches staat. In de leerresultatenmatrix worden leerdoelen en evaluatievormen gematcht. Stage 2 geldt als afsluitende evaluatie met de vijf foci van de opleiding ([vak]didactiek, taal, begeleiding, organisatie en beroepshouding). Jaarlijks bespreekt de curriculumcommissie alle studiefiches om te bezien of wijzigingen nodig zijn. Betrouwbaarheid wordt bewaakt door te werken met rubrics en een evaluatiechecklist en doordat lerarenopleiders samen hun beoordelingen bespreken, soms in de curriculumcommissie, zeker in geval van twijfel. Lerarenopleiders kijken regelmatig naar de transparantie van evaluatiecriteria, want studenten hebben vaak nog vragen.

Tot slot vraagt de commissie welke sterktes en uitdagingen de gesprekspartners zien. Als sterktes noemen zij de grondhouding en brede professionaliteit die studenten ontwikkelen, het hechte team van lerarenopleiders, de veilige leeromgeving, en het feit dat de graduaatsopleiding onderdeel is van het departement met andere lerarenopleidingen waardoor kruisbestuiving mogelijk is. Uitdagingen zijn de ontwikkeling van de alumni-werking, het ontbreken van goede techniek-praktijklokalen, de zorg dat de intensieve begeleiding van studenten als effect heeft dat studenten hun zelfregulerende vaardigheden onvoldoende ontwikkelen, en de financiële uitdaging om de opleiding rendabel te houden. De commissie bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het gesprek af.

Intern overleg

De commissie kijkt terug op een verhelderend gesprek. Door de uitleg heeft het schriftelijke dossier meer body gekregen. Het valt de commissie op dat de aanpak bij problemen of naar aanleiding van feedback vooral ad hoc en organisch lijkt te zijn. Een organische werkwijze past bij een kleine organisatie als die van de graduaatsopleiding, maar leidt niet altijd tot een gestructureerde aanpak. De commissie wil dit in de volgende gesprekken nader onderzoeken. De spanning tussen intensieve begeleiding en de ontwikkeling van zelfregulerend vermogen bij studenten, die als uitdaging wordt genoemd, vindt de commissie een herkenbaar

probleem. De inzet van gastlectoren voor bepaalde praktijkvakken is positief, maar leidt tot bijna individueel onderwijs, wat erg duur is.

Gesprek met docenten

De commissie is om te beginnen geïnteresseerd te horen wat de affiniteit en ervaring van de lerarenopleiders is met het onderwijsveld waar ze voor opleiden en hoe ze blijven met de ontwikkelingen. Sommigen hebben daar zelf les gegeven en bijna elke lector begeleidt stagiairs. Er wordt veel gebruik gemaakt van nascholingsaanbod en de ervaringen daarvan worden gedeeld in de tweewekelijkse curriculumcommissie. Zo is iedereen mee. De curriculumcommissie werkt met jaarthema's, mede gevoed door het departement. De lector vakdidactiek licht toe hoe de leerlijn vakdidactiek is ingericht en hoe gastlectoren steeds worden ingezet om de verbinding met de praktijk te leggen. In de leerlijn wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan leerplannen, werkvormen en evaluatie. Om op de hoogte te blijven is het belangrijk veel contact met vakmentoren op de stageplaatsen te onderhouden en ervaringen onderling te delen. Een van de aanwezige lerarenopleiders gaat volgend jaar in het kader van de engagementsverklaring meelopen in twee scholen.

Om tot betrouwbare beoordelingen te komen hebben lerarenopleiders samen criteria ontwikkeld, bijvoorbeeld voor praktijkonderzoek. Daarbij hebben zij besproken wat ze onder elk criterium verstaan. Bij twijfel over de beoordeling van een specifieke student gaat men in overleg met elkaar. Schriftelijke taken worden vaak samen nagekeken. Nieuwe docenten krijgen een briefing over waar ze op moeten letten en kunnen het samen met een collega doen.

De commissie vraagt hoe de lerarenopleiders studenten leren hun zelfregulerende vaardigheden te ontwikkelen. Studenten vullen in het begin een Lemo-test (leermotivatie) in. Op basis daarvan stellen ze een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) op met werkpunten. Na drie à vier maanden komt de studiebegeleider hierop terug om te bespreken waar de student aan gewerkt heeft, wat gelukt is en wat nog niet. In het olod Algemene didactiek besteedt de lector veel aandacht aan de zelfregulerende vaardigheden, in nauwe samenwerking met de studiebegeleider. Aan het begin van het olod wordt in elke les aan de studenten gevraagd wat hun plan is en wordt de opdracht om een les voor te bereiden opgesplitst in deeltaken waarop formatieve feedback wordt gegeven. Gaandeweg neemt deze sturing af en wordt meer zelfstandigheid van de studenten verwacht. Deze aanpak wordt in veel olods gehanteerd.

Dat leidt tot de vraag van de commissie naar de feedbackgeletterdheid van studenten. De lerarenopleiders leggen uit dat feedback geleidelijk wordt opgebouwd. Bij microteaching krijgen studenten eerst uitgebreide mondelinge feedback in de klas en daarna schriftelijk. Studenten schrijven een reflectieverslag om zichzelf feedback te geven, en daar geven de opleiders weer feedback op. Ook in het eerste vakdidactische atelier krijgt feedback veel aandacht. Tijdens het atelier krijgen de studenten veel groeikansen op basis van mondelinge feedback. Pas aan het eind van het semester worden ze op hun competenties beoordeeld. Een soortgelijke aanpak geldt bij de stages, met een begin-assessment, een zelfinschatting en aan het eind een beoordeling, steeds aan de hand van duidelijke criteria. In het olod Communicatievaardigheden krijgen studenten een theoretische les over wat feedback is, en leren ze niet alleen gegeven feedback te hanteren, maar ook om zelf feedback te geven aan hun leerlingen. Volgend jaar start de opleiding een praktijkgericht onderzoeksproject over (leren) reflecteren.

De lerarenopleiders die ook in de bacheloropleiding lesgeven zien als grootste verschil met de graduaatsopleiding dat het in de graduaatsopleiding vooral over het microniveau gaat en in de bacheloropleiding ook over het mesoniveau. In de graduaatsopleiding is het theoretisch kader minder expliciet. Bachelorstudenten werken met een handboek dat te moeilijk is voor de graduaatstudenten. Voor hen ontwikkelen de opleiders eigen cursusmateriaal. Graduaatstudenten worden sterker begeleid. De commissie vraagt of het een valkuil kan zijn om te veel te begeleiden. De lerarenopleiders zeggen dat ze bij de praktijkvakken opnieuw

gekeken hebben naar waar de lat ligt: wat zijn de minimumcompetenties die studenten moeten beheersen voordat ze verder kunnen. Dit willen ze ook voor andere olods nagaan. Studenten worden geholpen gefaseerd naar de minimumcompetenties toe te werken. Zo stellen studenten in LIO-stage 1 samen met de lector een POP op, maar moeten ze in LIO-stage 2 zelfstandig hun actiepunten formuleren.

De commissie vraagt hoe de opleiding nagaat of student-leerkrachten beschikken over voldoende en correcte inhoudelijke competenties om aan het LIO-traject van de opleiding te beginnen. De opleiding hanteert instapvoorwaarden -zoals decretaal bepaald- waaronder drie jaar werkervaring in het betreffende vak. Dat vinden de lerarenopleiders een grote verbetering. De vakinhoudelijke competenties komen naar voren bij microteaching. De opleiders weten inmiddels zelf op grond van hun ervaring veel over deze inhouden, kunnen zaken opzoeken, doen een beroep op de gastlectoren om dit te toetsen en vragen altijd bij de stagementor naar de leerinhoud. Studenten leren ook dat het belangrijk is zich te blijven bijscholen, wat een onderdeel is van hun POP.

Gevraagd naar de wijze waarop de co-creatie concreet vorm krijgt die in de zelfevaluatie genoemd wordt, geven de opleiders verschillende voorbeelden. In de eerste plaats vinden ze het zelf een sterk punt hoe ze samen als team zaken ontwikkelen en daarin de studenten het goede voorbeeld geven. In de tweede plaats werkt de opleiding nauw samen met het werkveld. Jaarlijks komt de werkveldcommissie bijeen. De opleiding heeft het plan dit intensiever te maken. Recente gespreksonderwerpen zijn het belang van de team-attitude, het taalbeleid, de vraag of studenten zelf lesmateriaal moeten kunnen ontwikkelen en actuele ontwikkelingen zoals digitale didactiek. Digitale didactiek is een speerpunt en volgend jaar een thema voor de curriculumcommissie. Voor het olod Digitale didactiek zoekt de waarnemend lector (die een zieke collega vervangt en zelf internationalisering als thema in portefeuille heeft) nieuwe bronnen en materiaal voor mogelijke toepassingen van artificial intelligence (AI) en virtual reality (VR), in samenwerking met scholen. De lerarenopleiders zien het als een opdracht voor hun studenten om stagescholen enthousiast te maken voor de nieuwste ontwikkelingen. Co-creatie is tot slot relevant bij kwaliteitszorg. Daarbij betreft de opleiding het werkveld niet alleen door de werkveldcommissie en netwerkevents, maar voor de dagelijkse werking ook door contacten in de stagebegeleiding. Van de engagementsverklaring verwachten de lerarenopleiders een grote stimulans. Studenten spelen een rol in de kwaliteitszorg doordat ze vertegenwoordigd zijn in de curriculumcommissie en door de olod-bevragingen en focusgroeps gesprekken.

De commissie is benieuwd naar het systeem van evaluatie: hoe worden studenten beoordeeld? Evaluatie vindt plaats per semester met een breed gamma aan toetsvormen. Er zijn gesloten- en openboekexamens, maar de nadruk ligt op opdrachten met permanente evaluatie. Om de werkdruk voor studenten haalbaar te houden stemmen de lerarenopleiders de deadlines onderling af. Via de studiedrukbarometer monitort de opleiding of dit naar behoren werkt. De evaluatie is volgens de opleiders zeer transparant. Studenten kunnen informatie vinden in fiches en opdrachtenbundels en opleiders geven in de eerste les van een olod nadere uitleg. Alle informatie is te vinden op het elektronisch platform. Studenten kennen de rubrics voor de beoordeling. Aan de hand van voorbeeldtaken leren ze zichzelf te beoordelen en worden ze bewust gemaakt van waar ze op beoordeeld worden. Stagementoren worden geïnformeerd over de evaluatiecriteria en rubrics in een richtlijnenbundel en in de opdrachtbrief voor het praktijkonderzoek. Bij LIO-stages overleggen de lerarenopleiders bij de start met de mentor en maken zij de criteria voor de eindstage duidelijk. Opleiders adviseren hun studenten om op de stageschool bij stage 1 duidelijk te maken dat het om een eerste kennismaking gaat en dat ze nog niet alles kunnen.

Naar aanleiding daarvan vraagt de commissie hoe de lerarenopleiders studenten voorbereiden om theorie te geven. Dat blijkt een onderdeel te zijn van de vakdidactische ateliers. Ook bij de stages hoort instructie van theorie.

Tot slot vraagt de commissie de opleiders wat volgens hen de sterke punten en de uitdagingen van de opleiding zijn. Als sterktes worden genoemd dat studenten als gegroeide leerkrachten de opleiding verlaten en dat scholen daar blij mee zijn, de sterke begeleiding en het holistische beeld dat lerarenopleiders op basis van het frequente contact van hun studenten hebben, de aandacht voor attitude en groeimentaliteit, de brede blik die studenten ontwikkelen, dat lerarenopleiders zelf het goede voorbeeld geven ('teach as you preach') en de focus op microteaching waardoor studenten op een veilige manier stap voor stap kunnen oefenen.

Uitdagingen zijn verdere samenwerking met het werkveld, aandacht voor diversiteit, het geringe aantal studenten, en de vraag hoe de opleiding contactonderwijs kan combineren met online onderwijs zonder afbreuk te doen aan haar sterkte van intensief contact. De commissie sluit het gesprek af na dankzegging aan de aanwezigen voor hun inbreng.

Intern overleg

Uit dit gesprek blijkt voor de commissie duidelijk dat de lerarenopleiders dicht bij de studenten staan en maatwerk leveren. De commissie zag grote gedrevenheid en passie in het team. Lerarenopleiders delen veel met elkaar. De anciënniteit in het team is hoog, maar de opleiders gaan goed mee in actuele inhoudelijke ontwikkelingen, mede door hun intensieve contacten met het werkveld. Ook in dit gesprek valt de commissie de organische aanpak op, passend bij een kleine opleiding, met weinig standaardisering van processen. Diversiteit en taalbeleid zijn relevante thema's. Internationalisering is wegens tijdgebrek niet aan de orde gekomen.

Gesprek met studenten

Om te beginnen vraagt de commissie of de opleiding bij de studenten nagaat of zij bijzondere noden hebben en hoe ze daar rekening mee houdt. De studenten bevestigen dat lerarenopleiders daar regelmatig naar vragen en studenten uitnodigen zich te melden als iets niet goed loopt. Bij alle vakken is extra hulp mogelijk. Als voorbeeld brengen de studenten in dat een klas erg onzeker was voor het eerste examen en dat ze daar door de studiebegeleider stapsgewijs in zijn begeleid en ondersteund. Dat was erg nuttig.

De commissie is benieuwd hoe studenten betrokken zijn bij evaluatie van olods en van het programma. Er blijken regelmatige feedbackmogelijkheden te zijn, bijvoorbeeld over het examenrooster dat studenten vooraf in concept kunnen bekijken, of over de inhoud van olods. Moeilijkheden of klachten kunnen altijd per mail of in een Teams-gesprek gemeld worden bij het opleidingshoofd. De studenten voelen zich goed gehoord en merken dat er rekening wordt gehouden met hun opmerkingen. Nadat de cijfers van beoordelingen bekend zijn kunnen studenten een online feedbackmoment met de lector of het opleidingshoofd aanvragen.

Studenten kunnen in een olod om extra input vragen. Ze zijn vooral tevreden over de mogelijkheid om vragen te stellen aan de vakinhoudelijke gastlectoren over leerplan, werkvormen en evaluatie. Dat kan ook zonder specifieke praktijklokalen, omdat het vooral om theoretische inhoud gaat. De studenten stellen dat ze door hun praktijkkennis van bijvoorbeeld verzorging of techniek voldoende voorkennis hebben voor de vakdidactiek. De school biedt geen praktijklokalen voor alle vakken, waardoor het moeilijk is praktijklessen op de campus te geven. Gastlectoren kunnen in microteachings en op stages wel tips geven, en in stages zijn er genoeg uren en goed contact met de stagementoren om te leren hoe ze in de praktijk zaken effectief kunnen aanleren. Studenten kunnen soms ook op stage gaan bij een gastlector, wat ze zeer leerzaam vinden. Studenten zijn bekend gemaakt met de databank voor nijverheidsvakken (indien van toepassing) en met verschillende (leer)platforms, waaronder Smartschool. Nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen komen in de olods aan de hand van casussen volgens de studenten voldoende aan bod. Eventueel zoekt een lector bij een specifieke vraag nadere informatie op voor de volgende les of zetten de studenten hun vraag op een forum. Dat biedt naar hun mening voldoende kansen.

De commissie vraagt of de studenten ook voorbereid worden om theorie te geven. De studenten bevestigen dat dat het geval is. Ze krijgen veel oefeningen om theorie en praktijk bij elkaar te passen en vinden dat beide aspecten in balans zijn. In microteaching krijgen ze veel peer feedback, wat ze als leerzaam ervaren.

Vervolgens vraagt de commissie naar het taalbeleid. Daar blijkt veel aandacht voor te zijn. De studenten melden dat er bij opdrachten rekening wordt gehouden met taal. Ze krijgen daar veel feedback op. Als er in een werk veel taalfouten zitten worden er punten afgetrokken. Ook bij mondelinge taalvaardigheid bij presentaties krijgen studenten feedback en cijfers. Studenten krijgen hulpmiddelen aangereikt, zoals links naar nuttige informatie. In het olod Differentiatie en taal leren studenten hoe ze met taal omgaan in hun lesgeven en in hun contacten met leerlingen.

Opleiders zijn volgens de studenten toegankelijk en bereikbaar. Ze reageren snel op vragen van studenten. Ze benaderen de studenten als mens, luisteren goed en houden rekening met hun behoeften. Individuele aanpassingen aan een traject zijn mogelijk als dat nodig is. De lerarenopleiders werken als team en gaan veel in dialoog met elkaar. Vorig jaar hebben zij adequaat gereageerd toen studenten aangaven dat er veel deadlines te dicht op elkaar zaten.

De commissie vraagt naar de internationale dimensie in het programma en of de opleiding gebruikmaakt van de diversiteit in de studentenpopulatie. Studenten leren taalondersteunend te werken en er zijn studiebezoeken naar andere steden en regio's in Vlaanderen. Daar is de situatie in het onderwijs vaak echt anders. Er zijn geen internationale studiebezoeken.

Wat betreft het gebruik van AI zeggen de studenten dat het de verantwoordelijkheid van de studenten blijft om hun bronvermeldingen te controleren op juistheid. Ze vinden het belangrijk te weten dat het bestaat en dat het een handig hulpmiddel is om bijvoorbeeld schriftelijk werk beter te maken. Het is echter niet bedoeld om taken van studenten over te nemen: de inhoud moet van de studenten komen. Aan leerlingen brengen de studenten dit ook zo over.

De commissie vraagt of studenten wel eens verrast zijn geweest over de uitslag van een evaluatie. Dat kan incidenteel voorkomen, maar in het algemeen krijgen studenten veel tussentijdse feedback waardoor ze goed zicht krijgen op hun werkpunten en of ze op de goede weg zijn. Dat gebeurt in kleine groepen en in individuele gesprekken met opleiders. Bij vragen over een beoordeling kunnen studenten contact opnemen voor nadere toelichting.

Aan de LIO-studenten vraagt de commissie hoe de opleiding hun werkervaring verifieert en daar verder in de opleiding op inspeelt. Studenten kunnen zich niet zonder meer voor het LIO-traject inschrijven, maar moeten (zoals elke student) vooraf aan de hand van attesten hun werkervaring aantonen. Tijdens het traject is er nauw contact met de stagementor en krijgt de student na elke les feedback als onderdeel van de opleiding. De stagementor geeft les in hetzelfde vak als de student. Stagebegeleiders uit de opleiding komen regelmatig langs en stimuleren de studenten om feedback te blijven vragen. Als studenten merken dat hun vakinhoudelijke kennis verouderd is, kunnen ze naar hun mening goed terecht bij de bibliotheek. De stageschool is ook altijd bereid te helpen op dat vlak.

De commissie is benieuwd of studenten na afronding van de opleiding overwegen om door te studeren in de bacheloropleiding. De helft denkt dat ze dat misschien willen gaan doen. Er is naar hun mening voldoende informatie beschikbaar als ze die stap willen zetten, op de website van de hogeschool en via het opleidingshoofd. Het verschil tussen de graduaats- en de bacheloropleiding vinden studenten duidelijk: de graduaatsopleiding is meer praktijkgericht, de bachelor meer theoretisch en in de graduaatsopleiding is de begeleiding intensiever. Van bachelorstudenten wordt meer zelfstandigheid verwacht. Dat horen ze van de lerarenopleiders.

De studiebelasting is bijna alle studenten tegengevallen en zwaarder dan verwacht. Vooral het aantal studiepunten voor praktijkonderzoek klopt niet met de praktijk. Studenten voegen daar wel aan toe dat het deels aan henzelf ligt. Ze vinden het namelijk moeilijk het te onderzoeken praktijkprobleem te beperken, hoewel de lector daar voortdurend op aandringt. In het algemeen kunnen studenten het bij de trajectbegeleider aankaarten als de studiebelasting niet klopt. Dan wordt gekeken of een vak verplaatst kan worden.

Evenals in de vorige gesprekken vraagt de commissie tot slot wat de sterke punten van de opleiding zijn en of de studenten verbeteringsuggesties hebben. Als sterke punten noemen de studenten de toegankelijkheid en menselijkheid van de lerarenopleiders, de studiebegeleiding, de duidelijke beoordeling, ook wat betreft attitude, de ervaring van de lerarenopleiders en de praktijkvoorbeelden die ze geven, de participatiestage als voorbereiding op het zelf les geven en dat de opleiders studenten leren altijd kritisch te zijn, ook op taal, in een verbindende en aangename sfeer.

Ter verbetering brengen de studenten in dat er in het standaardtraject in de eerste twee semesters geen stage is, waardoor de confrontatie met de praktijk lang op zich laat wachten. Als de praktijk dan tegenvalt en de student met de opleiding wil stoppen, is er een jaar verloren. In het eerste semester van het eerste jaar zitten alle studenten bij elkaar in de klas, wat studenten zonder werkervaring tussen studenten met veel ervaring een minder veilig gevoel geeft. Aan de andere kant zorgt deze gemengde groep wel voor een breder perspectief. Een van de studenten vindt dat er te veel focus ligt op lesvoorbereiding aan de hand van een invulsjabloon, maar anderen zeggen dat die strakke focus naar het einde van de opleiding toe minder wordt. Een student merkt op dat de lerarenopleiders veel van de studenten verwachten, maar dat dat wel terecht is, omdat de studenten jonge mensen gaan opleiden die de toekomst zijn. De commissie bedankt alle deelnemers en wenst hun veel succes met de opleiding.

Intern overleg

De bevindingen uit dit gesprek komen overeen met de vorige gesprekken. De toegankelijkheid en gedrevenheid van de lerarenopleiders zijn positief, evenals hun samenwerking als team. De intensieve en individuele begeleiding is mooi en haalbaar bij de huidige groepsgrootte. Bij een grotere instroom verwacht de commissie dat deze aanpak niet houdbaar is. Andere sterke punten zijn dat studenten een kritische houding krijgen aangereikt en de voortdurende aandacht voor taal. De aanpak met betrekking tot AI werd mooi verwoord. De eisen voor het praktijkonderzoek, met aandacht voor literatuurstudie en bronvermelding volgens APA-normen, doen denken aan een bacheloropleiding. De commissie vindt dat echter wel terecht, omdat studenten dat soort zaken wel moeten beheersen voor bijvoorbeeld het opzetten van projectbundels. Het bevreemdt de commissie dat er geen stage is vanaf het begin van de opleiding, omdat dat leidt tot een verloren jaar als de praktijk de student bij de stage blijkt tegen te vallen. Ook valt het de commissie op dat deadlines niet vooraf worden afgestemd tussen de opleiders. Dat bevestigt het beeld van de commissie dat de opleiding zaken oppakt die passeren, maar geen planmatige gestructureerde aanpak hanteert. Tot slot valt op dat studenten het belang dat de opleiding aan taal richt positief vinden, maar dat het doorwegen van taalfouten bij evaluatie wel stevig is.

Gesprek met alumni en werkveld

De commissie stelt haar eerste vragen aan de vier alumni. Ze is benieuwd of alumni nog een band met de opleiding hebben na hun afstuderen. De alumni vinden dat ze niet plotseling alleen staan, omdat ze altijd op hun leerkrachten kunnen blijven rekenen en vragen kunnen stellen. Ook noemen ze de Facebook-groep. Daar wordt regelmatig wat op gezet. Ze zien niet direct veel mogelijkheden om nog iets voor de opleiding te betekenen. Mogelijk kunnen ze een klankbord zijn voor beginnende studenten, om hen zich meer thuis te laten voelen en uitval te voorkomen. Tijdens de studie wordt regelmatig om feedback gevraagd, maar niet meer na afstuderen. Daar hebben de aanwezige alumni ook geen behoefte aan. Ze zien ook geen noodzaak om de band met de opleiding te versterken. Het is voor hen voldoende te weten dat ze er terechtkunnen als het nodig is.

De alumni voelden zich goed voorbereid op het werkveld. Ze kregen bij stages regelmatig feedback bij hun lesvoorbereiding en leerden het vak stapsgewijs te beheersen. Aan werkpunten werd extra aandacht besteed. Daardoor voelden ze zich voldoende zelfverzekerd in de praktijk. Dat betrof ook aspecten als psychologie, ICT en klasmanagement. Ze vinden dat ze goed geleerd hebben hoe ze een cursus kunnen opbouwen en werden ingewijd in Smartschool en de mogelijkheden ervan. Het praktijkonderzoek was een zeer interessant onderdeel, met praktische relevantie voor de eigen school.

De commissie vraagt naar de aandacht voor taal in de opleiding en er wordt door iedereen bevestigd dat daar op gehamerd werd, met in twee olods een schriftelijke taaltest en in alle olods aandacht voor zowel schriftelijk als mondeling taalgebruik. De alumni merken op dat dat ook voor iedereen nodig was.

De alumni zijn tevreden over de trajectbegeleiding bij de diverse trajecten. Ze vinden dat ze altijd goed terecht konden bij de studietrajectbegeleider of het opleidingshoofd. Er zijn mogelijkheden om de opleidingstrajecten flexibel in te vullen als het standaardtempo niet haalbaar is.

Vervolgens richt de commissie zich op de vier vertegenwoordigers van het werkveld. Twee van hen zijn lid van de werkveldcommissie. Daar horen ze hoe de graduaatsopleiding de stages heeft opgebouwd volgens een logische lijn en kunnen ze bespreken hoe dat in de praktijk uitwerkt. De werkveldvertegenwoordigers vinden dat de graduaatsopleiding snel bijstuurt op actualiteit, zoals recent op de thema's duurzaamheid en diversiteit.

Degenen die gastlector zijn, zorgen voor vakdidactische professionalisering van de studenten. Ze geven studenten en leerkrachten een overzicht van de bijscholingsmogelijkheden, onder andere bij bedrijven. Als studenten die informatie oppakken blijven ze goed bij. In hun eigen onderwijsinstelling ontvangen deze werkveldvertegenwoordigers stagiairs op van verschillende hogescholen. Ze verwachten van studenten dat die duidelijk communiceren wat ze willen aanpakken. Ze observeren stagiairs, maar beoordelen hen niet. Als gastlector hebben ze klasgroepen van 3 à 5 studenten bij autotechniek en van 5 à 7 studenten bij elektriciteit.

De gastlectoren vinden dat ze goed kunnen uitleggen hoe zij op hun school zaken aanpakken. Ze vinden het basisniveau van de studenten didactisch voldoende en zien het als hun rol om voorbeelden uit de praktijk te tonen, niet te theoretisch. Lerarenopleiders komen bij de gastlectoren kijken hoe die taalontwikkelen lesgeven aan anderstaligen. Een van de gastlectoren heeft een woordenboek gemaakt met vaktermen. Zo ontstaat een goede wisselwerking tussen opleiding en praktijk en kunnen de lerarenopleiders bijdragen aan het thema diversiteit.

De werkveldvertegenwoordigers komen tweemaal per jaar formeel in contact met de opleiding en vinden het positief te weten dat hun stem gehoord wordt. Frequentere bijeenkomsten zijn voor hen niet nodig en zouden een te grote belasting zijn. Het is ook niet nodig, omdat de opleiding vrij goed in elkaar zit. Soms zijn er specifieke meetings, zoals vorig jaar over de samenwerking tussen de educatieve graduataten van alle Vlaamse hogescholen over het delen van digitaal lesmateriaal en methoden om te evalueren.

Er is nu een digitale databank voor de nijverheidsvakken en de vraag was of het werkveld daar nog iets aan toe kon voegen.

De commissie vraagt hoe het werkveld betrokken is bij de beoordeling. Dat is het geval bij de stages die het eindpunt van de opleiding vormen en waarin alles samenkomt, als een toets van bekwaamheid op eindniveau. De werkveldvertegenwoordigers vinden dat een opleiding nooit volledig kan voorbereiden op de complexiteit van het onderwijs, maar dat het mooi is als niet alles voor een afgestudeerde nog een verrassing is. Het gaat om meer dan lesgeven, ook om de beroepshouding en weten wat de positie als leraar inhoudt. De aanwezige alumni

zijn het daarmee eens. Studenten die de opleiding hebben afgerond zijn volgens de aanwezigen in staat inhoud, klasmanagement, taalontwikkeling en communicatie met ouders te combineren, waardoor een school op hen kan vertrouwen. Ze hebben de juiste mentaliteit en weten waar ze informatie kunnen vinden. De werkveldvertegenwoordigers voegen toe dat scholen vaak aanvangsbegeleiding bieden aan nieuwe leraren.

De commissie is benieuwd of de gastlectoren hun lessen in techniek kunnen geven zonder specifieke leslokalen. Dat blijkt niet aan de orde te zijn, omdat de gastlectoren een vakdidactische aanvulling geven op de algemene didactiek. Ze bespreken leerplannen en evaluatievormen en gaan ervan uit dat studenten de vakkennis en -techniek al beheersen. Studenten komen in het algemeen immers uit een beroepssector voordat ze kiezen voor een opleiding om daarin les te geven. Ze hebben vooral behoefte aan steun van ervaren collega's, bijvoorbeeld over het werken met een leerplan en om alle actuele internationale richtlijnen te kennen in het betreffende vak. Dat aspect zit niet in de algemene didactiek, maar wel in de specifieke vakdidactiek.

Desgevraagd zeggen de alumni dat wie wil doorstromen naar een bacheloropleiding, terecht kan bij de studietrajectbegeleider. Het initiatief daarvoor ligt bij de student. Er is ook veel informatie te vinden op de website van de hogeschool.

De alumni vinden de opleidingsprincipes van de graduaatsopleiding herkenbaar: de opleiding probeert de studenten naar hun oordeel werkelijk leerkrachtig te maken. De opleiding bereidt voor op de arbeidsmarkt doordat studenten expertise opbouwen en leren om praktijklessen te geven. Studenten raken begeistert door de individuele betrokkenheid van lerarenopleiders, ook bij persoonlijke omstandigheden. Ze voelen dat de opleiders als klein en hecht team alle studenten willen verder helpen. Dat doen ze door veeleisend te zijn en tegelijk intensief te begeleiden. Alle aanwezige alumni bevestigen dat ze graag lesgeven en blij zijn met de opleiding die ze hebben gevolgd.

Als afsluiting vraagt de commissie naar sterke punten en uitdagingen. Sterke punten die door het werkveld genoemd worden zijn het goede contact met de school, de veeleisende aanpak zodat studenten alle stappen onder de knie krijgen, en de goede organisatie en communicatie zodat iedereen weet wat bij stages wordt verwacht. Voor alumni zijn de sterke punten de inhoudelijke kwaliteit van het team van lerarenopleiders, de begeleiding en de sterke verbinding van de opleiding met de studenten en alle partijen die er een rol in spelen. Er worden verder geen uitdagingen genoemd. De aanwezigen menen dat alles gezegd is. De commissie bedankt voor de inbreng.

Intern overleg

De informatie uit dit gesprek ligt in het verlengde van de eerdere gesprekken. Het werkveld is tevreden dat alles goed georganiseerd is. De studenten komen met duidelijke opdrachten naar de stageplaats en voelen zich door de stages goed voorbereid op het werkveld. De commissie had meer uitwisseling tussen algemene en vakdidactiek verwacht. Zowel alumni als werkveld zijn tevreden over de mate van contact met de opleiding.

Gesprek over studentenbegeleiding

In dit gesprek ontmoet de commissie functionarissen die op verschillende manieren betrokken zijn bij de studentbegeleiding, als LIO-begeleider en -coördinator, taalcoördinator, stagebegeleider, studiebegeleider of studietrajectbegeleider. Zij lichten toe dat de studietrajectbegeleider studenten helpt met de invulling van hun traject, terwijl de studiebegeleider adviseert over het leren studeren en plannen.

De commissie vraagt waar studenten met bijzondere noden terecht kunnen. Dat blijkt bij studentenbegeleiders+ van de hogeschool te zijn. Daar kunnen studenten bijvoorbeeld vragen om extra examentijd en vanuit hier wordt ook specifieke studentbegeleiding aangeboden. De studie- en studietrajectbegeleider van de graduaatsopleiding verwijst door naar extra ondersteuning vanuit studentenbegeleiders+ wanneer een lector uit de

taalproducten het vermoeden heeft dat er sprake is van dyslexie. Voor studenten met een (tijdelijke) fysieke beperking wordt het mogelijk gemaakt de lessen online te volgen. Docenten en begeleiders communiceren altijd rechtstreeks met de student, niet buiten hen om. De commissie vraagt of studenten ook kunnen versnellen. De opleiding probeert te bewaken dat studenten niet te veel doen, maar studenten met meer voorkennis van bijvoorbeeld ICT kunnen workshops minder nodig hebben. Lessen zijn niet verplicht. Overigens kunnen dergelijke studenten ook hun medestudenten helpen in een les.

De studietrajectbegeleider heeft na elke examenperiode individueel contact met de studenten die daar behoefte aan hebben, om het semester te bespreken en eventueel van traject te switchen. Dat wordt steeds op maat bekeken. Niet elke student met een job als leerkracht kan aan een LIO-traject beginnen. Kandidaten hebben minimaal drie jaar werkervaring (net als alle studenten), een minimumscore op voorgaand didactisch vak (13/20) én minstens een halftijdse job in het onderwijs nodig. Dit wordt bij de intake gecheckt. De studenten beginnen met een aantal basisvakken didactiek. Per semester bespreekt de studietrajectbegeleider wat de omvang van hun aanstelling is en hoeveel vakken daarnaast haalbaar zijn. De LIO-studenten hebben al bepaalde werkervaring en hebben minder begeleiding op campus nodig, maar worden intensief begeleid op de werkvloer door de LIO-begeleider en de LIO-mentor. In de graduaatsopleiding voeren ze taken en opdrachten uit binnen hun vakgebied. Niet alle vakdidactische vakken zijn mogelijk in de opleiding, hoewel enige flexibiliteit mogelijk is.

De commissie vraagt of de stagementoren voldoende voorbereid zijn om de studenten te begeleiden en welke rol de opleiding speelt om daarvoor te zorgen. De stagementoren worden uitgenodigd voor een netwerkevent, georganiseerd vanuit het departement Lerarenopleidingen, met een luik speciaal voor mentoren van de graduaatsopleiding. De opleiding werkt niet met vaste stagescholen, omdat die niet altijd passen bij de persoonlijke situatie van studenten. Studenten zoeken zelf hun stageplaats. Stagebegeleiders gaan tweemaal per semester op bezoek op de stageplaats, observeren de student samen met de mentor en vullen samen met de mentor het evaluatieformulier in. Vooraf zijn dat formulier en de betekenis van de scores toegelicht. Bij verschil in oordeel is dat van de opleiding leidend. Zij is verantwoordelijk voor de bewaking van het niveau.

Bij de start van de opleiding leggen de studenten een aantal tests af, zoals een taaltest en de lemo-test. Dat geeft een indicatie van de ondersteuning die studenten nodig hebben, al benadrukken de aanwezigen dat de testen geen voorspellende waarde hebben. Sommige studenten hebben bijvoorbeeld nog weinig te maken gehad met taal en groeien daarna snel. Remediëring is mogelijk in het olod Taalvaardigheid, waar studenten veel basiszaken krijgen aangereikt (spelling, lay-out, tekstopbouw, zinsconstructie en samenvatting). Studenten kunnen voor oefeningen terecht op de website Taalwijs van de hogeschool. De aanpak van de lemo-testresultaten is in een eerder gesprek toegelicht. Voor studenten is de uitkomst daarvan vaak een eyeopener. Het biedt goede aanknopingspunten voor studiebegeleiding wat betreft planning en studiemethoden.

De commissie vraagt of er verschil is bij de in- en uitstroom tussen de studenten met een vooropleiding tso en bso. In het algemeen gaan studenten met een tso-vooropleiding vlotter door de opleiding heen en hebben zij een betere taalvaardigheid, maar de aanwezigen benadrukken dat dit niet te veralgemeniseren is naar alle studenten. Soms wordt een minder sterk diploma of het ontbreken ervan gecompenseerd door een grotere maturiteit. Voor studenten die het programma te zwaar vinden, kan het traject meer gespreid worden. De opleiding legt de nadruk op de groeimentaliteit en sommigen hebben meer tijd nodig. Door de flexibiliteit in de opleiding kan die extra tijd geboden worden, mits binnen de regels van HOGENT, namelijk dat minimaal 60% studie-efficiëntie behaald moet zijn.

Het valt de commissie op dat de instroom in het intensief traject daalt en ze vraagt naar de achtergrond daarvan. Dit blijkt te maken te hebben met gewijzigd beleid van de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding), die geen studenten meer toe

leidt naar de vakken verzorging en voeding. Voor bepaalde knelpuntvakken ontstaan waarschijnlijk nieuwe mogelijkheden van VDAB-ondersteuning. Daarvoor zijn binnenkort infosessies.

De commissie vraagt nadere toelichting op de voorwaarde dat studenten geslaagd moeten zijn voor taalvaardigheid voordat ze aan praktijkvakken mogen beginnen. De aanwezigen lichten toe dat het hier gaat om een poortwachtersvak, om te voorkomen dat problemen zich voor een student gaan opstapelen. Als de spontane spreekvaardigheid niet voldoende is kan een student niet aan de stage beginnen. De opleiding wil de lat hier hooghouden, ook al legt het werkveld die soms lager bij grote lerarentekorten.

Een volgende vraag betreft de doorstroom naar de bachelor en of de opleiding daar aandacht aan besteedt. Gegraduateerden kunnen in een voltijds programma van twee jaar voor twee onderwijsvakken een educatieve bachelor behalen. Zij krijgen vrijstellingen voor de algemeen didactische vakken. De dienst Communicatie stuurt de studenten kort voor hun afstuderen een mail over aansluitende opleidingen. Lerarenopleiders kunnen individuele studenten aanspreken om hen op deze mogelijkheid te wijzen.

De opleiding voert geen exitgesprek met alle studenten die afhaken, maar biedt die optie wel aan. Meestal zijn deze studenten al in contact geweest met de studietrajectbegeleider voordat ze hun besluit namen. De reden van uitval is daardoor bekend. Vaak valt de student de combinatie van opleiding, thuissituatie en werk te zwaar.

Het valt de commissie ook in dit gesprek op hoe intensief de studentenbegeleiding is. Ze vraagt zich af hoe haalbaar dit is als de groep studenten groter wordt. De aanwezigen geven aan dat ze hun werk voor de graduaatsopleiding combineren met dat voor andere opleidingen. Ze benadrukken dat voor dit werk het contact met collega's noodzakelijk is en dat er mogelijkheden zijn om het aanbod efficiënt te organiseren. Zo is er een inloopuurtje voor algemene didactiek. Men is zich bewust van de kwetsbaarheid bij uitval of afwezigheid van collega's, maar meestal stappen anderen dan in.

Tot slot is de commissie benieuwd naar de concrete vormgeving van het LIO-traject en de samenwerking tussen stageschool en opleiding. LIO-studenten komen elke maand naar de opleiding voor intervisiesessies. In deze sessies laten de studenten zien hoe ze aan hun POP werken. Daarnaast gaan LIO-begeleiders eenmaal in stage 1 en viermaal in stage 2 op bezoek bij de student op de stageschool. Soms nemen zij contact op met de stagementor over specifieke werkpunten van de student. Van de stagementoren wordt werkervaring in het betreffende vakgebied vereist. De commissie dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Intern overleg

De commissie is onder de indruk van de studentenbegeleiding en de betrokkenheid van de verschillende begeleiders. Ze merkt wel op dat de uitvoering sterk afhangt van de personen die ze ontmoet heeft, maar de opleiding is zich hiervan bewust.

Vrij inloopmoment

In het vrije inloopmoment heeft de commissie behoefte aan nadere toelichting op de rubrics en wil de opleiding meer informatie geven over internationalisering.

Rubrics

De opleiding licht toe dat ze gekozen heeft voor rubrics omdat dit het overleg over normering gemakkelijker maakt. Het opstellen vraagt tijd, maar daarna gaat de beoordeling sneller. Lerarenopleiders kunnen altijd aanvullende feedback op het formulier noteren. In het algemeen werkt men met een vierpuntschaal: twee boven en twee onder de cesuur, zodat de lector altijd een keuze moet maken of het werk voldoende is of niet. Om tot een eindcijfer te komen hebben de onderdelen van een vak een quotering gekregen.

Een van de rubrics vermeldt 'archaïsch' taalgebruik als minpunt. Daarmee wordt bedoeld dat studenten soms te deftig en formeel willen schrijven. Ook een te jeugdig taalgebruik zou niet goed zijn. Studenten moeten leren het juiste register te kiezen.

Op dit moment wordt de beoordelingsprocedure herzien om tot meer gedetailleerde oordelen te kunnen komen. Studenten krijgen dan meer punten naarmate ze meer competenties hebben behaald in een bepaald tijdtraject, zoals bij het olod Vakdidactiek. De uitleg over competenties, cesuur en berekeningswijze van het eindcijfer is opgenomen in de opdrachtenbundel en de fiches. Daarnaast is er een oefening om samen te bekijken of alle opleiders bij de competenties hetzelfde zien en tot een gelijk oordeel komen. De uitkomsten van de nieuwe aanpak blijken sterk overeen te komen met die uit het oude systeem. Na een positieve trial zal dit doorgetrokken worden naar andere olods.

Subjectiviteit kan niet helemaal vermeden worden, omdat het mensenwerk blijft, maar door het gebruik van gedetailleerde punten om op te letten wordt dit zoveel mogelijk tegengegaan. Lerarenopleiders bespreken de resultaten van studenten met elkaar, zeker als er twijfel bestaat. Dit bevordert de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

Om het systeem praktisch hanteerbaar te houden werkt de opleiding met een maximaal aantal rubrics. Het formulier moet kort en kernachtig zijn, want ook studenten en stagementoren moeten ermee kunnen werken. Bij de beoordeling van competenties werkt de opleiding met analytische rubrics, terwijl de attitudeschalen holistisch zijn.

Internationalisering

Internationalisering is nog geen core activiteit in de opleiding, maar er worden wel steeds meer activiteiten in gang gezet. In 2022 heeft de opleiding een ICOM-scan (internationale en interculturele competenties) uitgevoerd. Daaruit bleek dat de opleiding het goed deed op aspecten als persoonlijke groei en taalvaardigheid, maar dat de internationale betrokkenheid nog beperkt was. Vooral op het vlak van effectieve mobiliteit en internationale samenwerking kunnen nog stappen gezet worden, maar steeds met oog voor de doelgroep van de opleiding. Er ligt nu een visietekst over de vormgeving van internationalisering in de graduaatsopleiding en er is een COIL (Collaborative Online International Learning) uitgewerkt over taalvaardigheid. De opleiding heeft hogescholen in Nederland die een Associate degree aanbieden, aangeschreven met de uitnodiging samen te werken. Daaruit is een contact voortgekomen met twee docenten van de Hogeschool Rotterdam. Een eerste pilot is gepland voor het onderdeel Communicatievaardigheden, waarin studenten van beide hogescholen gaan oefenen met vergadertechnieken. Op die manier hoopt de opleiding het referentiekader van studenten te verbreden. Een ander initiatief loopt bij Digitale didactiek, ook met de Hogeschool Rotterdam. De opleiding pakt internationalisering door deze pilots laagdrempelig aan, passend bij de groeimentaliteit die ze beoogt. Er is ook een aanvraag van het Lodewijk College, een school voor secundair onderwijs in Nederland, om samen te werken. De opleiding gaat bekijken wat de meerwaarde daarvan kan zijn.

Er zijn op dit moment geen ambities om in het Engels of Frans te gaan samenwerken. De opleiding wil eerst de pilot met Hogeschool Rotterdam afwachten. Het netwerk van de hogeschool biedt echter wel mogelijkheden voor internationale (virtuele) samenwerking, doordat ze sinds vorig jaar deel uitmaakt van U!REKA, een netwerk van Europese instellingen voor hoger onderwijs.

Wat het team van lerarenopleiders betreft is er voldoende belangstelling. Een collega gaat naar een VET (Vocational Education and Training)-congres in Dublin en lerarenopleiders gebruiken in hun lesmateriaal ook internationale bronnen en voorbeelden. De hogeschool stimuleert internationale docentenuitwisseling.

Afsluitend intern overleg

De commissie inventariseert de sterke punten en uitdagingen die ze in de afsluitende reflectie met de opleiding wil delen. Op basis van dat overzicht formuleert ze een aantal aanbevelingen die ze in het rapport wil opnemen:

1. Werk meer planmatig en doelgericht in plaats van de huidige organische werkwijze, met behoud van de authenticiteit en zonder een te procedurele aanpak;
2. Versterk de inhoudelijke invulling van de vakdidactiek door de gastlectoren actiever te betrekken bij de vakdidactische onderdelen en meer gebruik te maken van de authentieke leeromgeving die zij kunnen bieden;
3. Bied studenten al vanaf het begin van de opleiding de gelegenheid kennis te maken met de praktijk;
4. Betrek de alumni op een meer gestructureerde wijze;
5. Expliciteer en concretiseer de abstracte termen en concepten die gebruikt worden, zodat lerarenopleiders, studenten en werkveld er hetzelfde onder verstaan.

Reflectie met management en lerarenopleiders

De commissie bedankt de opleiding voor de goede voorbereiding van de visitatie en de organisatie van het bezoek. Ze nodigt de aanwezigen uit te verwoorden wat ze uit de verschillende gesprekken naar voren hebben zien komen.

De opleiding is trots op de samenwerking met het werkveld in de werkveldcommissie en in de didactische leerlijn. Ze ziet nog ontwikkelingskansen in de co-creatie in het kader van de engagementsverklaring. Ook wil ze gezamenlijk met het werkveld verder zoeken naar de integratie van nieuwe technieken en technologieën. De opleiding kent de doelgroep goed en levert maatwerk. Door de focus op microteaching is er een geleidelijke opbouw naar het lesgeven. De opleiding heeft veel aandacht voor de professionele basishouding en slaagt erin die te realiseren. Het team van lerarenopleiders is sterk en werkt goed samen, met een kritische blik gericht op voortdurende verbetering. De opleiding waardeert dat ze een nadere inkijk heeft kunnen geven in de internationalisering, waar ze al een aantal stappen heeft gezet. De opleiding bestaat nog niet heel lang, maar is al een echt onderdeel van het departement geworden. Om te bewaken dat de financiële middelen toereikend blijven om de opleiding op de huidige manier aan te bieden is het belangrijk het marktaandeel te verhogen.

In aanvulling op deze punten geeft de commissie een overzicht van haar eerste bevindingen. Een sterk punt is in de eerste plaats het team van lerarenopleiders. De opleiders voelen zich sterk verbonden met de studenten en stellen zich toegankelijk op. De collega's vormen samen een team waarin men elkaar aanvult. De begeesting en passie van de lerarenopleiders is duidelijk naar voren gekomen. Ook positief is het veilige leerklimaat dat studenten geboden wordt. Studenten mogen fouten maken, maar worden ook voldoende uitgedaagd. De opleiding bewaakt dat de lat op de goede hoogte ligt. De graduaatsopleiding heeft een eigen didactiek, afzonderlijk van de bacheloropleiding, terwijl ze een plaats heeft in het grotere geheel van het departement. De commissie waardeert dat de relatief kleine opleiding verschillende trajecten kan aanbieden, zoveel mogelijk op maat van de student, en dat studenten flexibel kunnen overstappen tussen de trajecten. De organisatie en communicatie rond de stages hebben een duidelijke structuur, wat duidelijkheid verschaft aan studenten en werkveld over wat verwacht wordt. Het is positief dat LIO-studenten eerst een sterke basis moeten hebben in bijvoorbeeld klasmanagement, voordat ze aan het werk gaan. Dit beschermt de student en verhoogt de kwaliteit. De opleiding is in staat kort op de bal te spelen en reageert snel op feedback. Het feit dat collega's zich willen blijven professionaliseren laat zien dat het team zich ervan bewust is dat de opleiding nog niet af is. Een goed voorbeeld is te zien op het gebied van internationalisering, waar recent nieuwe stappen zijn gezet.

Mogelijkheden voor verdere ontwikkeling ziet de commissie op een aantal punten. Het viel de commissie op dat de opleiding in de zelfevaluatie veel verschillende concepten gebruikt die implicaties hebben voor de uitvoering van het onderwijs. De commissie vraagt zich af of die begrippen voor lerarenopleiders, studenten en werkveld hetzelfde betekenen en adviseert deze nader te expliciteren, ook ten behoeve van nieuwe collega's. De opleiding werkt op dit moment op een organische wijze en ad hoc aan kwaliteitsverbetering, mede op basis van studentenfeedback. De commissie waardeert deze werkwijze, maar vraagt zich af hoe houdbaar dat is bij grotere studentenaantallen. Ze pleit niet voor strakke procedures, maar wel voor een meer planmatige aanpak, bijvoorbeeld door een- of tweemaal per jaar zaken te toetsen en aandacht te besteden aan de implementatie. Dit geldt ook voor het contact met de alumni. Dat contact is nu ad hoc en vrijblijvend, maar er liggen kansen dit meer structureel op te pakken. De commissie begrijpt waarom de opleiding kiest voor een aanpak met analytische rubrics, holistische attitudebeoordeling en poortwachtersvakken, maar adviseert daarbij de transparantie en afstemming te bewaken. De opleiding besteedt terecht aandacht aan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van beoordelingen, maar onderlinge afstemming is deels afhankelijk van individueel initiatief. Voor een stevige kwaliteitszorg is systematische afstemming nodig.

Het is aan te bevelen het marktaandeel te vergroten, maar daarbij is wel de vraag hoe de huidige intensieve begeleiding bij grotere studentenaantallen houdbaar blijft, gezien de hogere werkdruk die dan te verwachten is. Taal is een belangrijk onderdeel in de opleiding, wat in alle gesprekken duidelijk naar voren kwam. Er lijkt daarbij sprake van enige krampachtigheid. De commissie geeft een meer positieve aanpak in overweging, door niet te werken met puntenaftrek bij onjuist taalgebruik, maar pluspunten toe te kennen voor goed taalgebruik. Op dit moment geven gastlectoren les en bieden zij informatie, maar de opleiding zou hen meer kunnen betrekken bij microteaching en demonstraties, ook in de vaklokalen op de scholen van gastdocenten zelf. Op die manier wordt de leeromgeving meer authentiek en wordt de expertise van de gastlectoren sterker aan de opleiding gekoppeld. De commissie adviseert voor het werkveld helder te expliciteren wat de opleiding doet en waarom, en daarbij de sterke punten van de opleiding te benadrukken.

Onder wederzijdse dankzegging wordt het bezoek afgesloten.

3 Oordeel

De commissie is van oordeel dat de educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs van HOGENT sterke punten heeft, die deels al uit het zelfevaluatierapport naar voren komen en die in de gesprekken met management, lerarenopleiders, studenten en werkveld zijn bevestigd. De commissie vindt dat de opleidingsverantwoordelijken en het goedgekwalificeerde, betrokken en gedreven team van lerarenopleiders een onderwijsprogramma ontwikkeld hebben waarin de student centraal staat en dat hen goed voorbereid op het werkveld. Het onderscheid tussen het graduaats- en het bachelorniveau komt helder naar voren, zowel qua inhoud als in de intensiteit van begeleiding. Studenten worden opgeleid tot leerkrachten die vanuit een sterke en duurzame beroepshouding op inspirerende wijze les kunnen geven aan een diverse groep leerlingen. De opleiding biedt een veilig leerklimaat waarin studenten fouten mogen maken, maar waarin ze ook voldoende worden uitgedaagd. Er is veel aandacht voor de taalvaardigheid van de studenten. Studenten kunnen de informatie over opleidingsonderdelen, opdrachten en examens gemakkelijk vinden. Daarnaast kunnen ze met vragen en problemen steeds terecht bij de lerarenopleiders. Studenten kunnen de intensiteit van hun studietraject aanpassen als dat beter bij hun situatie past. Door deze aanpak is de opleiding haalbaar voor vrijwel alle studenten, ook voor degenen die studie combineren met werk en gezin.

Een groot deel van het onderwijs vindt plaats in de praktijk, waarop studenten in de verschillende leerlijnen inhoudelijk en vooral didactisch goed worden voorbereid. De rol van de gastlectoren zou versterkt kunnen worden, om het ontbreken van bepaalde vaklokalen te compenseren en tot een meer authentieke leeromgeving te komen. De opleiding biedt de stagescholen vooraf passende informatie en uitleg zodat ze de stagiairs voldoende kunnen begeleiden. De opleiding stemt regelmatig af met het werkveld, zowel in werkveldcommissies als tijdens de stagebegeleiding.

Veel van de sterke punten hangen samen met de kleinschaligheid van de opleiding. Uit financiële overwegingen zou de opleiding willen, en wellicht ook moeten, groeien. Dat brengt echter wel het risico met zich mee dat de intensieve begeleiding, de onderlinge communicatie en de organische aanpak van kwaliteitszorg onder druk komen te staan. De commissie adviseert de opleiding zich tijdig op deze consequenties voor te bereiden.

De commissie doet vijf aanbevelingen die de kwaliteit van de opleiding nog kunnen verhogen:

1. Werk meer planmatig en doelgericht in plaats van de huidige organische werkwijze, met behoud van de authenticiteit en zonder een te procedurele aanpak;
2. Versterk de inhoudelijke invulling van de vakdidactiek door de gastlectoren actiever te betrekken bij de vakdidactische onderdelen en meer gebruik te maken van de authentieke leeromgeving die zij kunnen bieden;
3. Bied studenten al vanaf het begin van de opleiding de gelegenheid kennis te maken met de praktijk;
4. Betrek de alumni op een meer gestructureerde wijze;
5. Expliciteer en concretiseer de abstracte termen en concepten die gebruikt worden, zodat lerarenopleiders, studenten en werkveld er hetzelfde onder verstaan.

De commissie concludeert dat de opleiding een groot aantal sterke punten heeft en dat de geformuleerde aanbevelingen een positief oordeel van de commissie niet in de weg staan. De commissie heeft vertrouwen in de kwaliteit van de educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs van HOGENT.

Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding

Instelling	HOGENT
Naam opleiding	Educatief graduaat in het secundair onderwijs
Niveau en oriëntatie	Educatief graduaat
(Bijkomende) titel	Educatief gegradueerde voor secundair onderwijs
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Opleidingstrajecten voor werkstudenten, voltijds/deeltijds trajecten, dag-/avondonderwijs, onderscheiden vormen van diplomering	<ul style="list-style-type: none"> • Standaard traject • Intensief traject • LIO-traject
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Gent (Campus Schoonmeersen)
Onderwijstaal	Nederlands
Studieomvang (in studiepunten)	90
Aansluitingsmogelijkheden en vervolgopleidingen	Educatieve bachelor

Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten

1. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs formuleert concrete doelstellingen, ontwerpt krachtige leeromgevingen en gebruikt passende werkvormen en evaluatiemethodieken ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces. Hij differentieert in functie van de klasgroep en de individuele leerlingen.
2. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs geeft mee vorm aan een positief en ondersteunend leer- en leefklimaat. Hij geeft aandacht aan attitudevorming bij leerlingen en bereidt ze voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en op maatschappelijke participatie. Hij gaat gepast om met diversiteit.
3. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de domeinspecifieke vakinhoudelijke en vakdidactische basiskennis. Hij vertaalt deze inhouden gestructureerd en praktijkgericht naar de leerlingen en gebruikt hierbij zijn relevante praktijkervaring. Hij geeft daarbij aandacht aan een correcte en gepaste taal. Hij ondersteunt leerlingen in hun studie- en beroepskeuzeproces.
4. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs organiseert een veilige en efficiënte werk- en leeromgeving. Hij voert administratieve taken correct uit.
5. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs professionaliseert zich en past nieuwe vakgerichte ontwikkelingen toe in zijn onderwijspraktijk. Hij reflecteert kritisch op het eigen functioneren en stuurt zichzelf bij.
6. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om, aangepast aan de context, te communiceren met ouders met respect voor diversiteit.
7. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs neemt zijn verantwoordelijkheid op in het team en neemt deel aan het overleg rond de pedagogische en (vak)didactische aanpak. Hij neemt in het schoolteam initiatieven om het pedagogisch project mee te realiseren.
8. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om te communiceren met externe partners.
9. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs kan in gesprek gaan over zijn beroep en de plaats daarvan in de samenleving. Hij kan deelnemen aan het maatschappelijk debat rond onderwijskundige thema's.
10. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs benadert met een open geest ontwikkelingen op sociaal-politieke, sociaal-economische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke domeinen.
11. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs ontwikkelt de beroepshouding om op een gepaste manier te functioneren in het onderwijswerkveld.

De opleidings specifieke leerresultaten 1 tot en met 10 zijn identiek aan de domeinspecifieke leerresultaten, gevalideerd op 15 oktober 2018.

Bijlage 3: Samenstelling van de commissie

De beoordeling is gebeurd door een commissie van deskundigen aangesteld en getraind door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Els Tanghe (*voorzitter*), Lerarenopleider Antwerp School of Education, Medewerker nascholingen Centrum Nascholing Onderwijs, buitenpromovendus, UAntwerpen. Tevens kleine aanstelling als lerarenopleider-gastdocent vakdidactiek voeding & zorg verkorte educatieve bachelor en educatief grauaat aan AP Hogeschool.

Suzanne Pinkster-Schalken (*commissielid*), Coördinator Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs, Hogeschool Windesheim.

Kurt Lecompte (*commissielid*), Directeur Onderwijs Scholengroep Sint-Michiel, Campus VTI Roeselare.

Freija Daems (*student-commissielid*), student educatief grauaat aan de AP Hogeschool.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Mike Slangen** (procescoördinator) beleidsmedewerker NVAO.
- **Marianne van der Weiden** (extern secretaris).

Alle commissieleden en de secretaris hebben de deontologische code van de NVAO ondertekend.

Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding

Datum: 29 maart 2024

Locatie: Campus Schoonmeersen, V. Vaerwyckweg 1, Gent

8.30	Ontvangst commissie
8.45-9.45	Gesprek met management
9.45-10.00	Overleg/pauze commissie
10.00-11.00	Gesprek met docenten
11.00-11.15	Overleg/pauze commissie
11.15-12.00	Gesprek met studenten
12.00-13.00	Lunch
13.00-14.00	Gesprek met alumni en werkveld
14.00-14.15	Overleg/pauze commissie
14.15-15.10	Gesprek over studentenbegeleiding
15.10-15.45	Vrij inloopmoment
15.45-16.45	Overleg commissie
16.45-17.00	Reflectieve dialoog
17.00	Afsluiting bezoek

Bijlage 5: Verantwoording

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het *“Beoordelingskader Toets Nieuwe Opleiding op maat van de eigen regie”* van juni 2020, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 27 november 2020.

Nadat de aanvraag ingediend door de instelling ontvankelijk werd verklaard, heeft de NVAO een commissie samengesteld; de opleiding (instelling) werd hierbij betrokken. Deze commissie werd goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de NVAO. De instelling tekende geen bezwaar aan tegen de commissie.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan een voorbereidend overleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft de commissie verder alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens de dialoog met de instelling en de opleiding voorbereid.

Aan de hand van NVAO's Waarderende Aanpak heeft de commissie zich tijdens de dialoog verder verdiept in de context van de opleiding en op basis daarvan een onderzoek gevoerd naar de potentiële kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de afrondende werkzaamheden heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een holistisch oordeel. De commissie heeft dit eindoordeel in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van beoordelingsrapport. Eens alle commissieleden hadden ingestemd met de inhoud van het beoordelingsrapport, heeft de voorzitter van de commissie het beoordelingsrapport vastgesteld. Het door de voorzitter vastgestelde beoordelingsrapport werd aan de NVAO bezorgd.

Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier opleiding

Verplichte bijlage in het informatiedossier

- Administratieve gegevens

Niet-verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- De opleiding in cijfers
- Studenten aan het woord
- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidingsspecifieke leerresultaten
- Leerresultatenmatrix (TOP-TOC)
- Taalbeleid edugra
- Schematisch overzicht trajecten
- Volgtijdelijkheidstabel
- Organigram
- Lijst met gehanteerde afkortingen

Documenten beschikbaar gesteld tijdens de dialoog

- Toegang tot elektronische leeromgeving
- Posters: onderwijsconcept, opleidingsprofiel, organigram en programma van de opleiding
- Toegang tot opleidingsspecifieke documenten i.k.v. diversiteit, duurzaamheid, internationalisering, jaaractieplan, taalbeleid en VKS5-VKS6.

